

184

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
q.x.f.d., professor
A.A.Elmuurodov
« » 2024 yil
**VETERINARIYA MIKROLOGIYASI
FANI BO'YICHA**

SILLABUSI
Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	800000- Qishloq o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	840000-Veterinariya
Mutaxassisligi:	70840302-Veterinariya mikrobiologiyasi, virusologiyasi, epizootologiyasi, mikologiyasi va immunologiyasi

Samarqand –2024

Modul / FAN SILLABUSI
Veterinariya diagnostikasi va oziq – ovqat
xavfsizligi fakulteti
70840301-Veterinariya mikrobiologiyasi,
virusologiyasi, epizootologiyasi, mikologiyasi
va immunologiyasi

Fan nomi:	Veterinariya mikologiyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	VM1108
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrda ajratilgan soatlar:	240
Ma'ruza	50
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	20
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	120
Kredit miqdori:	8
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	“Veterinariya mikologiyasi” fanining o'qitishdan maqsad–magistrlarga patologik zamburug'larning morfologiyasi, fizologiyasi hayvonlarda uchraydigan mikozlarning diagnostikasi, mikoz va mikotoksikozlarning profilaktikasi va davolashni tashkil etish bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.
------------	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Epizootologiya
2.	Biologiya
3.	Mikrobiologiya
4.	Virusologiya

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar jihatidan:	
----------------------------	--

TN1	Hayvonlarda uchraydigan mikozlarning laboratoriya diagnostikasi, zamburug'larning morfologiyasi, kultural xususiyatlari, kasallikning belgilari, epizootologiyasi, differensial diagnostikasi, davolash va profilaktikasi, asosiy mikotoksikozlar ularning linik belgilari bo'yicha nazariy-amaliy bilimlar haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Magistr zamburug'li kasalliklarning rivojlanishi, tarqalishi va epizootik jarayonning umumiy qonuniyatlari, zamburug'li kasalliklar etiologiyasi, epizootologiyasi, patogenezi, klinik namoyon bo'lishi, diagnozi, oldini olish, davolash va xo'jalikni sog'lomlashtirishning rejasini tuzishning ilmiy asoslri haqida tasavvurga ega bo'lishi;
TN3	Magistr zamburug'larning tabiati, xususiyati va boshqa infeksiyon kasallik qo'zg'atuvchilaridan farqlarini; hayvonlarda zamburug'kasalliklarining paydo bo'lishi sabablarini; zamburug'larga qarshi immunitetning o'ziga xosligini; patologik materialdagi zamburug'larni laboratoriya usullariga asoslangan holda aniqlash haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Zamburug'li kasalliklarda organizmning nospesifik himoya vositalarini aniqlash, patogen zamburug'lar qo'zg'atadigan yuqumli kasalliklarni boshqa turdagi yuqumli kasalliklardan farqlash, laboratoriya usullari yordamida aniqlash va profilaktika tadbirlarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish malakalariga ega bo'lishi kerak;
Ko'nikmalar jihatidan:	
TN5	Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish.
TN6	Tajribadagi hayvonlar bilan ishlash qoidalari va maxsus na'munalar olish usullarini bilish.
TN7	Patogen zamburug'lar qo'zg'atadigan yuqumli kasalliklarni boshqa turdagi yuqumli kasalliklardan identifikatsiyalashning ilmiy ma'lumotlarni tahlil qilish va asoslash.
TN8	O'stirilgan zamburug' kulturalaridan preparatlar tayyorlash va mikroskopik tekshirish usullarini bilish.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Veterinariya mikologiyasi" faniga kirish.
M2	Zamburug'larning morfologiyasi
M3	Zamburug'larning ko'payishi.
M4	Zamburug'larning oziqlanishi.
M5	Zamburug'larga tashqi muhit omillarining ta'siri.
M6	Zamburug'larning geografik tarqalishi.
M7	Zamburug'larning oziqa sifatini o'zgarishidagi roli.
M8	Zamburug'larning oziqada rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillar.

M9	Zamburug'larning klassifikatsiyasi va ularning hayvonlar patologiyasidagi ro'li
M10	Mikoz va mikotoksikozlarining diagnostikasi
M11	Dermatomikozlar
M12	Mukormikoz va penisilloz
M13	Aspergilloz
M14	Kandidamikoz
M15	Koksidiomikoz
M16	Epizootik limfangoit
M17	Aktinomikoz
M18	Aktinobatsilloz
M19	Hayvonlar mikotoksikozlarining tarqalishi va klassifikatsiyasi
M20	Ergotizm.
M21	Klaviseptoksikoz
M22	Staxiobotritoksikoz
M23	Dendrodoxiotoksikoz
M24	Fuzariotoksikoz
M25	Aspergillotoksikozlar
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Mikologik laboratoriyaning tuzilishi va jihozlanishi.
A2	Zamburug'larni tekshirish usullari.
A3	Zamburug'larni mikroskopik tekshirish usuli
A4	Zamburug'larni mikologik tekshirish usuli
A5	Patogen mikroskopik zamburug'larning morfologik xarakteristikasi.
A6	Zamburug'larga fizikaviy omillarning tasiri
A7	Zamburug'larga kimyoviy omillarning tasiri
A8	Tuproq suv va havoda uchraydigan zamburug'lar
A9	Har xil ozuqalarning mikroflorasi.
A10	Don mikroflorasi
A11	Dag'al oziqalar mikroflorasi
A12	Silos va senaj mikroflorasi
A13	Donning o'z- o'zidan qizishidagi mikrobiologik jarayonlar
A14	Serologik tekshirish usullari
A15	Trixofitiya
A16	Mikrosporiya
A17	Favus
A18	Mukormikoz
A19	Penitsillomikoz
A20	Aspergillez
A21	Kandidamikoz
A22	Koksidiomikoz
A23	Otlarning epizootik limfangiti.

Taqrizchilar:	1. N.I.Navruzov- Veterinariya ilmiy-tatqiqotlar instituti Mikrobiologiya laboratoriya mudiri, v.f.f.d., kata ilmiy xodim
	2. A.Nurullayev- Samarqand viloyat veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmasi boshlig'i biologiya fanlari nomzodi

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil "29" avgustdagi 1- sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya" kafedrasining 2024 yil "26" avgustdagi 1- sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

R.B. Davlatov

D.D. Aliyev

Z.J. Shapulatova

D.D. Aliyev

Sh.H. Murodillayev

A24	Aktinomikoz
A25	Aktinobatsillozni diagnostikasi
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L)	
L1	Biologik tekshirish usuli.
L2	Ozuqalarni mikotoksikologik tekshirish usullari.
L3	Oziqalarni zaharliligini tekshirishning biologik usuli
L4	Ergotizmni laboratoriya diagnostikasi.
L5	Klaviseptoksikozni laboratoriya diagnostikasi.
L6	Staxibotritoksikozni laboratoriya diagnostikasi.
L7	Dendroxiotoksikozni laboratoriya diagnostikasi
L8	Fuzariotoksikozni laboratoriya diagnostikasi.
L9	Fuzariograminearotoksikoz (estrogenizm). Fuzarionivalenontoksikoz
L10	Aspergillotoksikozni laboratoriya diagnostikasi.

Mustaqil ta'lim (MT)		120 soat	
1.	Mikologiyaning rivojlanish tarixi	6	soat
2.	Mikologik tekshirishlar uchun namuna olish tartibi.	6	soat
3.	Zamburug'larning oziqa sifatini o'zgarishidagi roli	6	soat
4.	Zamburug'larga tashqi muhit omillarining ta'siri	6	soat
5.	Kam uchraydigan mikozlar.	6	soat
6.	Soxta mikozlar.	6	soat
7.	Mikozlarda hayvonlarni davolash	6	soat
8.	Mikotoksikozlarning oldini olish.	6	soat
9.	Rubrotoksikoz.	6	soat
10.	Rubrotoksinlar.	6	soat
11.	Potulinotoksikoz.	6	soat
12.	Penitsillomikoz, mukoromikozning laboratoriya diagnostikasi	6	soat
13.	Oxratoksikozning laboratoriya diagnostikasi.	6	soat
14.	T-2 toksikozning laboratoriya diagnostikasi.	6	soat
15.	Zearalenoitoksikoz.	6	soat
16.	Ustilagotoksikoz .	6	soat
17.	Baliqlarda uchraydigan mikozlar	6	soat
18.	Dendroxiotoksikozning laboratoriya diagnostikasi	6	soat
19.	Aktinomikoz, Aspergillotoksikozning laboratoriya diagnostikasi.	6	soat
20.	Otlarning epizootik limfangoit kasalligining laboratoriya diagnostikasi	6	soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Salimov X.S., Qambarov A.A., Epizootologiya, Darslik, Toshkent - 2016
2.	Кузнецов А.Ф. Ветеринарная микология : Учебное пособие для вузов /-е изд., испр. и доп. – М. : Издательство Юрайт, 2016
Qo'shimcha adabiyotlar	

1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5.	5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.to'g'risida" gi 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-sonli Qarori. Toshkent, 2017.
6.	Б.Бакиров ва бошқ., Ҳайвон касалликлари. Самарқанд - 2019
7.	С.В. Петрович, Микозы животных, М. Росагропромиздат, 1989
8.	Н.А. Спесивцева, Микозы и микотоксикозы животных, М.1960
9.	Переведенцева Л.Г. Микология: грибы и грибоподобные организмы. Учеб пособие / Пермь 2009
Axborot manbaalari	
1.	www.Ziynet.uz .
2.	www.veterinariya.medsinasi.uz
3.	www.sea@mail.net21.ru
4.	www.veterinary@actavis.ru

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritishga ega bo'lsa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarishga ega bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olishga ega bo'lsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarishga ega bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;
- b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarishga ega bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olishga ega bo'lsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarishga ega bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarishga ega bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olishga ega bo'lsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarishga ega bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rsatishga ega bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olinganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmagan bo'lsa;
- fanni bilmagan bo'lsa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	1. Shapulatova Z.J. - Sam DVMChBU, "Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya" kafedrasining dotsenti, veterinariya fanlari nomzodi. 2. Aliyev D.D. - Sam DVMChBU, "Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya" kafedrasining mudiri, b.f.d.
E-mail:	dilmurodaliyev1968@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya" kafedrasini